

PŘÍLOHA

Slovník fenomenologických významů, ke kterému jsem se moc často obracela a kterým bych se chtěla podílet se čtenáři. Veškeré informace o těchto pojmech jsou z různých pramenů, od ruských e-stránek po anglické, od akademických vysvětlení vyučujícího a webových stránek po amatérské – ale i ty někdy byly zapotřebí pro porozumění.

Cílem této přílohy je ukázat, v jakém smyslu jsou použity ty či jiné pojmy, které nejsou moc užívané v běžném jazyce, abychom neutráceli čas na vysvětlení v samotném hlavním textu.

Apercepce (novolat. adpercipere – k doplnění vnímání) – vědomé vnímání, vnímat vědomě. E. Husserl použil tento pojem pro charakterizaci zvláštní činnosti vědomí potřebné k pochopení významu. Tato činnost se projevuje v těch aktech vědomí, díky nimž je v jedinci „uchopeno“ všeobecné, např. pojem v empirické reprezentaci.

Percepce – ještě nedochází do vědomému vnímání, např. slyšíme hudbu – to je procesem percepce, jakmile se začneme do toho soustředit (jaká slovy, co to je za hudbu), to je procesem apercepce.

Apodiktický znamená bez výjimky platný, logicky zdůvodněný, „dokázaný“. U Husserla apodiktická evidence značí takovou evidenci, o níž se absolutně nijak nedá pochybovat. Apodiktických pravd dosahuje fenomenologickou metodou.

Aprezentace (lat. appraesentatio) je nepřímé percepční znázornění neviditelných stran předmětu na základě vnímání jeho viditelných stran (např. znázornění zadní strany domu na základě vnímání jeho fasády nebo „jiného“ subjektu na základě vnímání svého těla). Druhého poznávám pomocí vcítění (Einfühlung). Tělo druhého, jiného člověka, vnímám ihned jako tělo druhého, „ego“ cestou asimilativní analogie s mým vlastním „já“. Moje vnímající ego je s vnímaným egem spřaženo v pár (Paarung).

Epoché – nabývá jiný význam ve fenomenologii Husserla, kde působí jako prostředek, kterým objekt nebo pozice prostřednictvím fenomenologické redukce jsou vyloučeny z obvyklých, empirických spojení („jsou uzavřeny v závorkách“). Epoché spočívá v odstranění všech soudů o časoprostorovém světě, zdržení se jejich teoretické aplikace. V důsledku toho se objekt dostává jako eidos, esence, do sféry „čistého vědomí“, díky čemuž je vědomím odhalen samotný „mysl“ objektu.

Intence – zaměřenost vědomí na jakýkoli předmět.

Intersubjektivita – vztahy, které vznikají mezi subjekty v důsledku konstitutivní činnosti vědomí (probíhající převážně anonymně).

Imanentní – poprvé se tento význam objevil v evropské filozofii (actio immanens) a znamenal jednání, které je uzavřeno do sebe sama a neovlivňuje okolní svět, například myšlení. Pak se tento pojem vyvinul v teologii: Bůh je neoddělitelný od světa, který stvořil, a je jeho součástí (v křesťanství: v lidské inkarnaci), tedy *imanentní* VS Bůh je oddělený od světa a zásadně nepoznatelný, tedy *transcendentní*. Kant: vše, co můžeme vnímat svými smysly, je imanentní (například gravitace, čas a prostor).

Noema, noesis – noema značí předmět myšlení, noesis pak akt myšlení. Poněvadž vědomí má podle Husserla intencionální charakter, plyne z toho, že každá noema má svou noezi (např. každý vjem předpokládá vnímání) a každá noeze odkazuje na možnost noematu. Noetický se týká noesu, noematický se zase vztahuje k noemě.

Apercepce I

Já – noesis – noema – objekt

Zkušenost obsah

Zaměření vědomí – intencionalita vědomí

Vědomí směřuje na fenomen

Fenomén předpokládá akt vědomí – noesis

Předmět, na který je zaměřeno vědomí – noema

Primordiální (lat. primordialis – počáteční) – primordiální svět je subjektivní svět člověka (svět jeho okolí); v protikladu k intersubjektivnímu světu.